

לוקאָטֶר

כלכלה ואשראי בישראל

אוגוסט
2019

צריכה פרטית חזקה על רקע של האטה
שיא במספר יציאות ישראלים לחו"ל
ייסוף חד של השקל מול סל המטבעות



האטה בצמיחה ברבעון השני הצריכה הפרטית ממשיכה להפגין עוצמה

מהחולשה נובע מקיזוז גורמים חד-פעמיים שעברו לרבעון הראשון. התחזית השנתית לצמיחה נותרה ללא שינוי (3.2%) בשל המשך השיפור הצפוי בענף ההייטק וחזקו של שוק העבודה.

סך הרכישות בכרטיסי אשראי עלה ביוני ב-1% וב-9% ב-12 החודשים האחרונים. נתון זה מצביע על חוזקה של הצריכה הפרטית ומפיג מעט את החששות מהאטה מהירה.

סך כניסות התיירים לישראל ירד ב-4% (על פי נתונים מנוכים עונתיים), אך הם עדיין גבוהים ב-10% בהשוואה ליוני בשנה שעברה. כצפוי, סך היצואות של ישראלים לחו"ל חצה את רף המיליון ביולי, בדומה לשנה שעברה. באוגוסט מצפים לשיא חדש. יחד עם זאת, יש לזכור שלמרות הייסוף המהיר בשקל קצב הגידול ביצואות לחו"ל התמתן השנה.

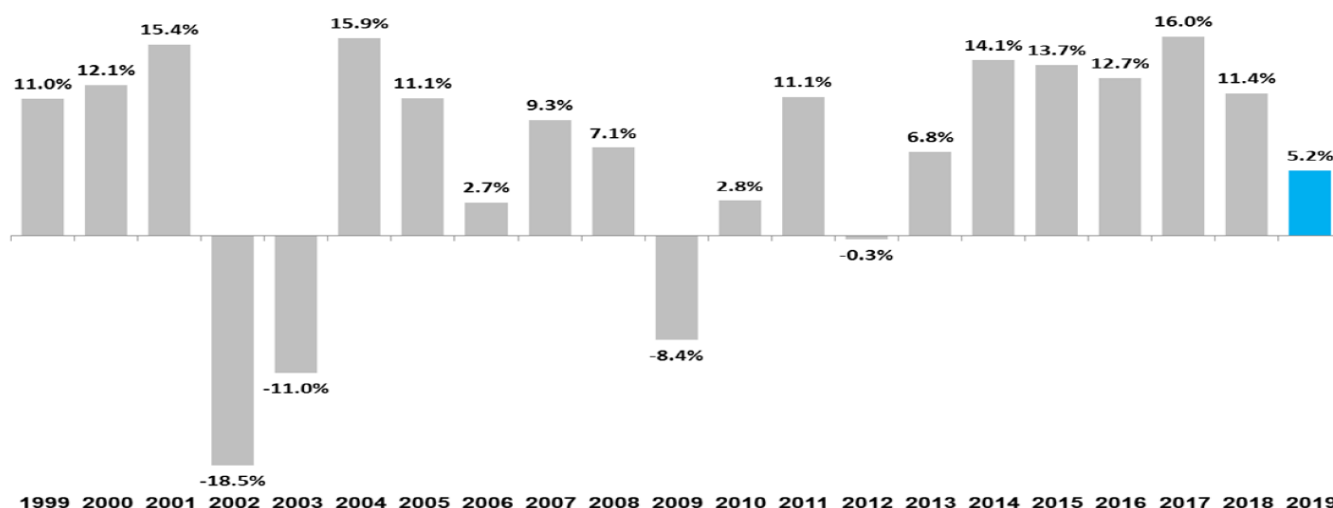
ברבעון הראשון של השנה נרשמה צמיחה בשיעור של 5%. התורמים המרכזיים לשיעור הגבוה המשיכו להיות הצריכה הפרטית, עם קצב של 7% בשיעור שנתי, ההשקעות בנכסים קבועים (12%) ויצוא הסחורות (3.7%).

האינדיקטורים האחרונים לרבעון השני מצביעים על האטה בצמיחת הפעילות הכלכלית. מדד פדיון ענפי המשק ומדד הייצור התעשייתי נותרו במאי כמעט ללא שינוי. המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל עלה ב-0.2% בחודש יוני וב-3.3% בהשוואה ליוני בשנה שעברה. מדד הפדיון ברשתות השיווק עלה ביוני ב-0.5%. התחזית הנוכחית של כלכלני הראל לצמיחה ברבעון השני היא כ-1% אחוז בלבד בשיעור שנתי. חלק

+9%

סך הרכישות בכרטיסי אשראי
ב-12 החודשים האחרונים

יצואות ישראלים לחו"ל (שינוי ברבעון השני מול רבעון מקביל בשנה שעברה)



הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il



הגירעון ממשיך להתרחב

צעדים לצמצום צפויים רק ב-2020

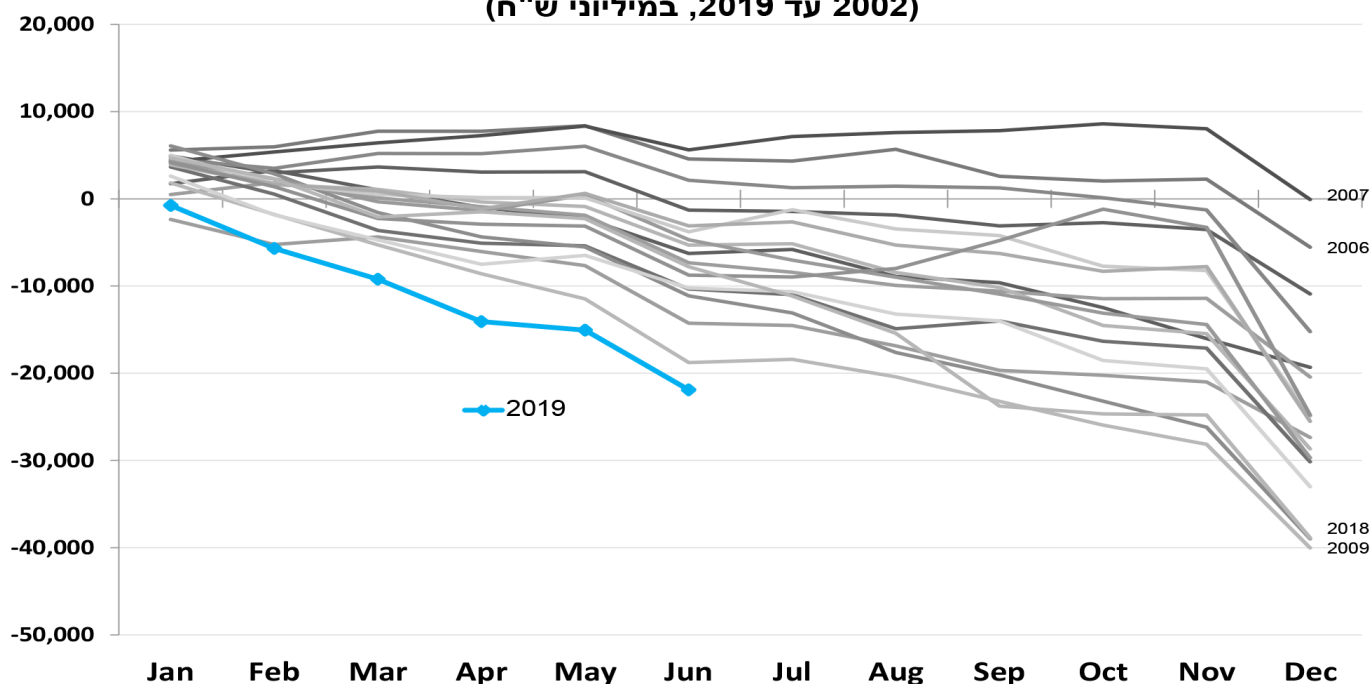
הכנסות המדינה ממסים ביוני (ללא יבוא ביטחוני) עמדו על 23 מיליארד ₪ בלבד, ירידה נומינלית של כ-4.5% בהשוואה ליוני בשנה שעברה. הגירעון המשיך לעלות ל-3.9% ב-12 החודשים האחרונים בעיקר בשל המשך גידול מהיר בהוצאות הממשלה.

בשל הבחירות החוזרות, רק בתקציב 2020 עשויה להתבצע פעולה ממשית להורדת הגירעון שעשויה לכלול: קיצוץ תקציבי, עליית מיסים (לרבות מע"מ) וכן גידול ביעד הגירעון.

+3.9%

שיעור הגירעון הממשלתי מהתוצר
ב-12 החודשים האחרונים

הגירעון המצטבר בתקציב הממשלה (ללא תשלומי אשראי) (2002 עד 2019, במיליוני ש"ח)



הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il



החלשות בשוק העבודה

ירידה חדה בהשתתפות בשוק העבודה

ל-3.9% (4.0% ברבעון הראשון), לצד ירידה מקבילה בשיעור ההשתתפות.

השכר הממוצע של עובדים ישראלים למשרת שכיר ירד ב-0.5% באפריל, לאחר עלייה דומה במרץ, כך שב-12 החודשים האחרונים נרשמה עלייה של 3.7%. היקף המשרות הפנויות ביוני ירד ב-2% לעומת החודש הקודם וב-4% בהשוואה ליוני 2018. כלכלני הראל צופים שקצב הגידול בשכר הממוצע בסקטור העסקי יתמתן בהמשך השנה.

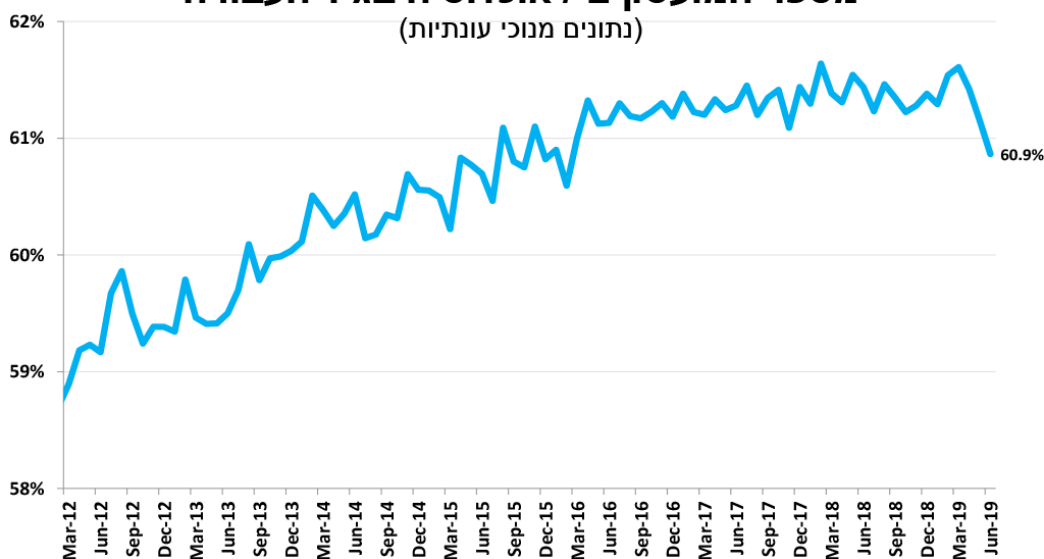
60.9%

שיעור המועסקים מסך האוכלוסיה בגיל העבודה

שיעור האבטלה בחודש יוני קפץ לשיעור של 4.1% (לעומת 3.7% במאי), במקביל ליציבות בשיעור ההשתתפות. בעקבות זאת, שיעור התעסוקה (מספר המועסקים מתוך סך האוכלוסייה בגיל העבודה) ירד במהירות ל-60.9%, הרמה הנמוכה ביותר מאז תחילת 2016. יצוין כי בגילאי העבודה העיקריים (25 עד 64) התמונה חיובית יותר. שיעור האבטלה שם עלה ל-3.4% בלבד, אך עדיין קרוב לרמת השפל.

כיוון שהנתונים החודשיים נוטים להיות תנודתיים, האינדיקטורים בסיכום הרבעון השני, על אף היותם מעורבים, עדיין מצביעים על שוק עבודה הדוק. שיעור האבטלה ירד בסיכום הרבעון השני

שיעור התעסוקה
מספר המועסקים / אוכלוסיה בגיל העבודה
(נתונים ממוזגים עונתיים)



הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il



סחר החוץ חוזר לצמוח

יצוא השירותים (בניכוי חברות ההזנק) נותר ברמות שיא

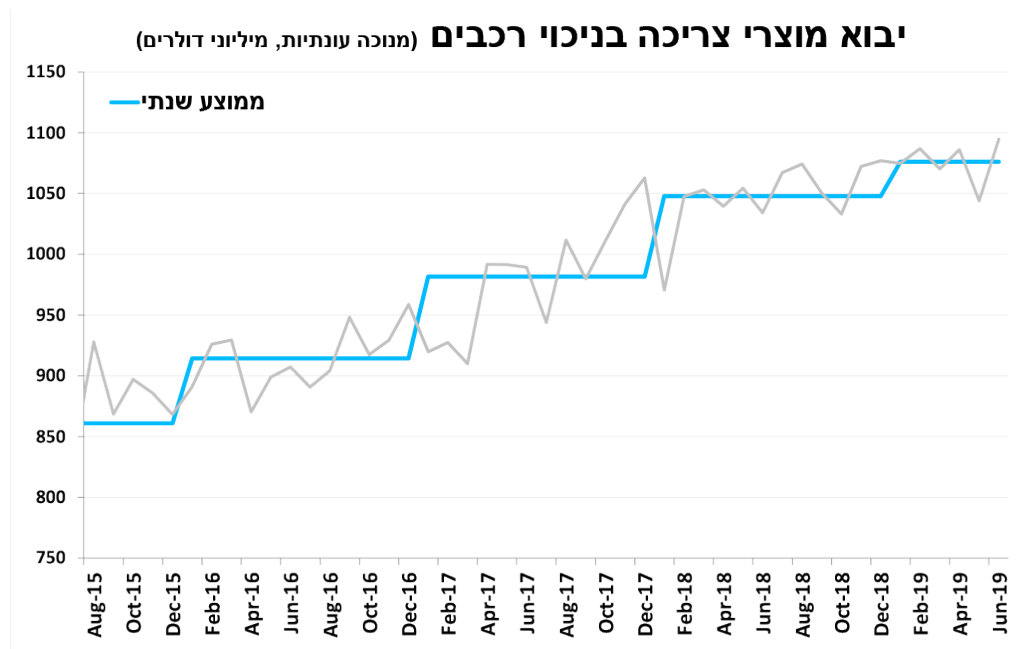
יצוא הסחורות לא עלה בשל ההאטה בסחר העולמי וחוזקו של השקל. מנגד, יצוא השירותים שומר על יציבות ברמה גבוהה גם ברבעון השני, בהובלת ענפי ההיי-טק והתיירות. בחודש מאי רשם יצוא השירותים עלייה של 5%. עיקר העלייה נובע מחברות הזנק, שנמכרו והועתקו לחו"ל. עם זאת, גם בניכוי חברות ההזנק נרשמה עלייה מרשימה של 8% בהשוואה למאי 2018.

+5%

הגידול החודשי ביבוא
הסחורות בחודש יוני

נתוני סחר החוץ ביוני היו טובים. יצוא הסחורות רשם עלייה של 7% במונחים דולריים, לאחר חודשיים של ירידה מהירה. בסיכום הרבעון השני עדיין נרשמה ירידה מתונה ביצוא הסחורות, בהשוואה לירידה החדה שהתרחשה בסחר העולמי. להערכת כלכלני הראל, קיימת סבירות שהאטה זו תבוא לידי ביטוי בהמשך השנה בנתוני היצוא הישראלי.

יבוא הסחורות עלה ביוני ב-5% לאחר ירידה חדה בחודש הקודם. מבין רכיבי היבוא יש לציין את העלייה ביבוא מוצרי הצריכה (בניכוי רכבים) שהגיעו לשיא חדש.



החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il



עלייה בפעילות שוק הדיור

ירידה בהיצע הדירות

מדד מחירי הדירות בבעלות המשיך לעלות. בין אמצע אפריל לאמצע מאי עלה המדד ב-0.5%. ב-12 החודשים האחרונים עלו מחירי הדירות ב-1.6%, הקצב המהיר ביותר מאז תחילת 2018.

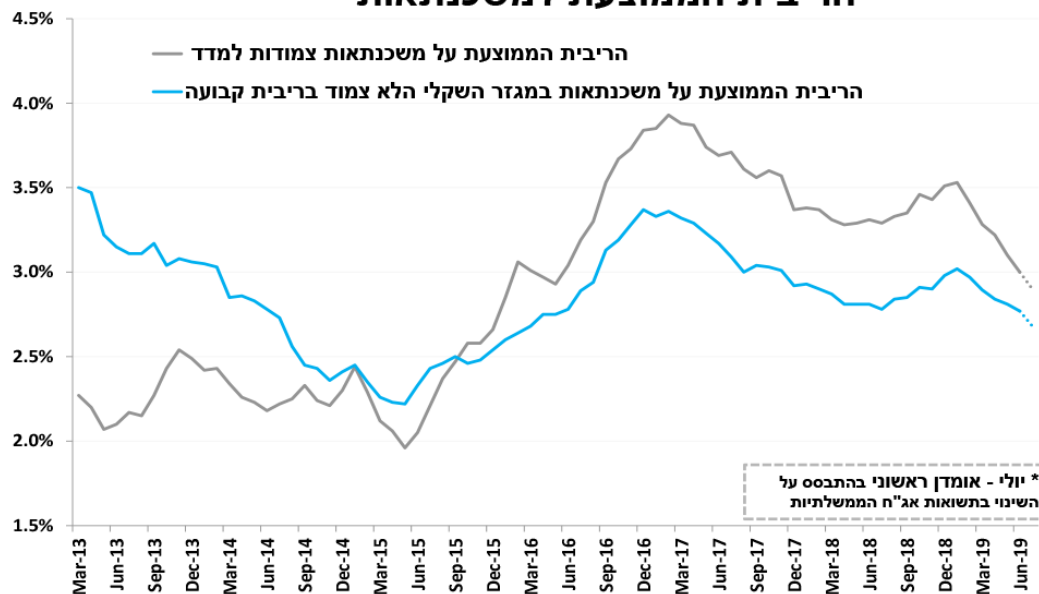
סך המשכנתאות שנלקחו ביוני עמד על כמעט 6 מיליארד ₪, עלייה של כ-14% בהשוואה ליוני בשנה שעברה. היקף המשכנתאות שנרשם החודש הוא הגבוה ביותר מאז עליית מס הרכישה על דירות לפני כ-4 שנים.

הירידה בריבית למשכנתאות בחצי השנה האחרונה (בשל הירידה המקבילה בתשואות האג"ח הממשלתיות) יחד עם הירידה בשיעור האבטלה, תרמו להגברת הפעילות של כל סוגי הרוכשים. בנוסף, ייתכן שגם ההערכות שהממשלה החדשה תעלה מיסים (במיוחד את המע"מ), תרמו להקדמת הרכישות ולקיחת המשכנתא.

+1.6%

עליית מחירי הדירות ב-12 החודשים האחרונים

הריבית הממוצעת למשכנתאות



הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il



בנק ישראל מוותר על עליית הריבית

האינפלציה ירדה ביוני אל מתחת ליעד

מדידת המחירים לצרכן לחודש יוני ירד ב-0.6%, נמוך בהרבה מהציפיות. האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים ירדה במהירות ל-0.8%, מתחת ליעד של בנק ישראל. התורמים העיקריים לירידה במדד היו ירידה עונתית חדה בסעיפי ההלבשה וההנעלה (-6.2%) וירידה חריגה במחירי הפירות והירקות (-9.1%). ירידה זו קיזזה את כל העלייה החדה שנרשמה מתחילת השנה.

התחזית הראשונית של כלכלני הראל למדדי יולי ואוגוסט עומדת על 0.1% לכל אחד מהחודשים. הסיכוי להפתעה כלפי מעלה טמון במחירי השכירות ומחירי

הדלק. ב-12 החודשים הבאים הציפיה היא לאינפלציה של 1% בלבד. התחזית עודכנה, לאחרונה, כלפי מטה מהסיבות הבאות:

- הירידה בציפיות לאינפלציה.
- הייסוף בשקל.
- הירידה החריגה במחיר הנפט והסחורות (בעקבות ההודעה של טראמפ על מכסים נוספים על יבוא מסין).

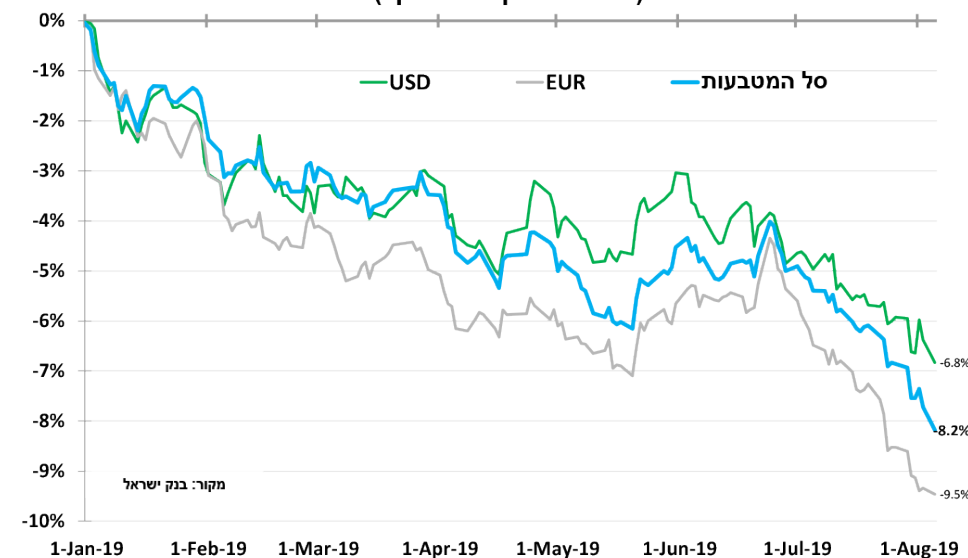
העלאת המע"מ במחצית הראשונה של שנת 2020 יכולה להוסיף עוד 0.3-0.4% לאינפלציה.

במהלך חודש יולי רשם השקל ייסוף מהיר של קרוב ל-3% מול סל המטבעות. ההודעה של בנק ישראל בתחילת יולי שהם שוקלים להעלות את הריבית תרמו לייסוף. בעקבות זאת, בנק ישראל פרסם הודעה חריגה לעיתונות שלמעשה מורידה מהפרק אפשרות של העלאת ריבית השנה. כלכלני הראל צופים שבמקרה של המשך הייסוף, בנק ישראל יתערב בשוק המט"ח.

-9.1%

הירידה במחירי הפירות והירקות במדד יוני

השינוי המצטבר בשקל מול מטבעות מרכזיים מתחילת 2019
(ירידה = ייסוף של השקל)



הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il



משהו לקינוח



בססח - חברת ביטוח סיכוני סחר חוץ המובילה בישראל מבטחת עסקאות סחר חוץ ב-140 מדינות ובשוק המקומי. ביטוח בססח מקנה ליצואנים ולספקים בשוק המקומי הגנה מפני אי תשלום החובות על ידי הלקוחות, ושירותים משלימים כמו: תכניות מימון על בסיס ביטוח האשראי ("ניכיון חייבים"), ביטוח עלויות ייצור, ביטוח מקדמות לספקים וערבויות ביצוע מסוגים שונים. בעלי החברה בחלקים שווים הינם: EULER-HERMES מבטח האשראי הגדול בעולם ו-"הראל השקעות ביטוח ופיננסים".



הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il